

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani“.

— List izhaja 20. vsakega meseca —

Za člane v „Zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

Cena inseratom: enostolpno 1 peti vrsta Din 2.—, vključno davek.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16.

— Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure. —

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnevom se uredništvo zaključuje.

Štev. 9.

V Ljubljani, 20. septembra 1929.

Leto XVI.

Kraljevina Jugoslavija.

Ideja narodnega in državnega edinstva bodi pozdravljena!

Dne 3. oktobra se je vršila zgodovinska seja ministrskega sveta, na kateri je predsednik vlade general Petar Živković javil ministrskemu svetu sklep, da se uveljavi zakon o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja. Naša kraljevina se bode odslej službeno imenovala: Kraljevina Jugoslavija. Razdeljena bo v upravnem oziru v banovine, katerih bo po številu deset. To so: 1. dravska banovina s sedežem v Ljubljani, 2. savska banovina s sedežem v Zagrebu, 3. vrbaška banovina s sedežem v Banjaluki, 4. primorska banovina s sedežem v Splitu, 5. drinska banovina s sedežem v Sarajevu, 6. zetska banovina s sedežem v Cetinju, 7. dunavska banovina s sedežem v Novem Sadu, 8. moravska banovina s sedežem v Nišu, 9. vardarska banovina s sedežem v Skoplju. Beograd z Zemunom in Pančevom vred bo tvoril samostojno upravo Beograda kot prestolnega mesta.

Na čelo vsake banovine je postavljen ban, ki je izven kategorij uradniškega zakona. S tem zakonom pride do izraza načelo dekoncentracije uprave. Dva meseca po uveljavljenju tega zakona že začnejo poslovati banovine ter prenehajo poslovati dosedanja velika županstva. Zakon o oblastni in srezki samoupravi od 26. aprila 1922 se ukine. Uradništvo županstev kakor tudi oblastnih samouprav se stavi banom na razpolago. S posebnimi uredbami

ministrstva financ in ministrstva zunanjih poslov se ima urediti vprašanje imetja in budžetiranja dohodkov in izdatkov dosedanjih oblasti.

Omenjeni zakon je stopil v veljavo dne 4. oktobra t. l. na dan, ko je bil objavljen v Službenih Novinah. Prepričani smo, da se je s tem velevažnim ukrepom odprla Jugoslaviji lepša bodočnost ter da bo ta zakon najvažnejši mejnik v razvoju jugoslovanske zgodovine.

Kaj je z registri?

Pod tem naslovom prinaša Trgovski list naslednji stvarni opis:

O registrih, ki jih moramo voditi točilci pijač, smo v zadnjem času ponovno poročali. Predpisi in interpretacije o teh registrih, posebno kdo jih je dolžan voditi, pa se v zadnjem času pogosto menjujejo in orijentacija je v tem oziru jako težavna.

V zakonu o dopolnitvah in izpremembah trošarinskega zakona z dne 10. aprila 1929 ni bilo nikakih določb glede registrov. Zbog tega se je v praksi smatralo, da se morajo voditi registri po trošarinskem pravilniku še nadalje v prvotnem obsegu, to je samo za žgane opojne pijače.

Medtem pa je generalna direkcija davkov dne 21. maja 1929 odredila, da se naj ukine vodenje registra o nabavljenih in potrošenih količinah alkoholnih pijač v vseh krajih, ki imajo izpod 2000 prebivalcev. Generalna direkcija je v svoji odredbi izrecno naglasila, da se v manjših krajih le prepogosto dogaja,

da je točilec nepismen in da ga vodenje registra ovira v njegovem poslovanju, ker le težko dobi koga, ki bi mu vodil register. Naši točilci so ukrep o opustitvi registra z zadoščenjem pozdravili, ker je vsaj deloma ustrezal njihovemu dolgoletnemu prizadevanju, da se opustijo registri, ki povzročajo v formalnem oziru točilecem toliko težav, v materialnem oziru pa itak ne nudijo za zavarovanje trošarine zadostne garancije.

Dne 20. julija 1929 pa je bil podpisan nov trošarinski pravilnik, ki izrecno odreja, da morajo osebe, ki se bavijo s prodajanjem ali točenjem vina, voditi o tem register. Na drugem kraju pa zopet navaja, da je register voditi ne le o prodanih količinah žganja, temveč tudi o prodanih količinah piva in vina. S tem pravilnikom se je torej dolžnost voditi register razširila tudi na vino in pivo. Pravilnik vsebuje sicer nekatere olajšave za kraje, v katerih ni bilo treba voditi registra za žganje, a ta olajšava za Slovenijo ne velja, ker pri nas je ta dolžnost že prej obstojala. Obveznost za vodstvo registrov v Sloveniji je po tem pravilniku brezdvomno ne samo za žganje, temveč tudi za pivo in vino. Vprašanje pa je, ali je s tem samo dva meseca prej izdani odlok, ki oprošča točilce v krajih izpod 2000 prebivalcev voditi register, docela razveljavljen ali pa velja samo za žganje. Točilci si nikaž ne morejo predstavljati, da bi naj bil ta odlok brez veljave, kajti razmere se v kratkem času dveh mesecev niso toliko izpremenile, da bi bila taka izprememba količakaj utemeljena. Točilci

stoje na stališču, da navedeni odlok ni razveljavljen, temveč da velja še nadalje glede vseh registrov, to je nele glede registrov za žganje, temveč tudi za vino in pivo. Nasprotna interpretacija bi izzvala naravnost nevzdržen položaj, ker bi bili točilci vsak čas izpostavljeni nevarnosti, da zapadejo občutnim kaznim, kajti nanje bi se v tem oziru stavile zahteve, katerih absolutno ne zmorejo. To odkrito priznavajo tudi organi finančne kontrole, na katere se posamezni točilci obračajo po informacije.

Nadaljna nova določila v tem oziru so bila izdana dne 12. avgusta t. l. Po odloku s tega dne morajo voditi register tudi trgovci, ki prodajajo žganje, vino, pivo in špirit v zaprtih steklenicah. Edino prodaja likerja, ruma in konjaka v originalnih zaprtih steklenicah je oproščena za te pijače voditi register, imeti pa mora vso zalogo krito s pobornicami o plačani državni trošarini. Ako pa steklenice niso originalno polnjene in opremljene s tovarniškim znakom in originalnim zamaškom, je treba tudi zanje voditi register.

Kdor je že kdaj sam vodil register ali imel vsaj opraviti z njim, ta mora vedeti, kako je pri takih razmerah težko ustreči vsem predpisom, če se tako naglo menjujejo in večkrat tudi organi sami, ki naj vrše kontrolo, niso na jasnem, kako je postopati. Zato želimo predvsem jasnosti, da bo vsak vedel, kakšne dolžnosti ima in kaj mora storiti, da ne zapade kazni. Seveda pri tej priliki ne smemo zamolčati, da je po našem globokem prepričanju register za vino docela nepotreben in bi za namen trošarinske kontrole izven vsakega dvoma zadostovala naznanila o vkletenju in izkletenju. Ravno tako je nepotreben register za pivo, ker se pivo brez plačila trošarine itak ne pušča v promet in porabo. Glede žganja smo mnenja, da je register vsaj dotlej za kontrolne namene brez pravega pomena, dokler se ne ukine trošarine prosta žganjekuha. Za namene trošarinske kontrole bi povsem zadostovalo, da se zahteva od točilcev, ki točijo ali prodajajo žganje po trdilo, da je trošarina plačana.

Od več strani smo v pogledu registrov dobili vprašanje in ostre proteste, pa smo smatrali za potrebno, da preciziramo svoje stališče in javno opozorimo na pretežke naloge, katere se z registri nalagajo točilcem vseh vrst. V tridih časih, v kojih se točilci trdo bore za svoj kruh, gotovo ni primerno, da se jim nalaga dolžnosti, katerih izpolniti ne morejo.

Zveza je podala 24. pr. m. na finančno ministrstvo utemeljeno pritožbo proti zahtevi, da bi se za pivo in vino moralo voditi še posebna vpisovanja koliko se je kupilo in koliko prodalo, ker sta ta dva predmeta itak pod dvakratno do trikratno kontrolo preden pride pred prodajo in točenje, in ker bi

iz tega lahko izhajale neznosne šikane za manj pismeno vajene, ter prosila preklica te odredbe.

Trošarine prosta žganjekuha.

V tej zadevi je prinesel Trgovski list sledečo razpravo, ki je tudi za naše točilstvo aktualna.

Producenti žganih pijač za trgovino in trgovci z žganimi pijačami preživljajo težko krizo, ki ima svoje korenine v nesmotrenosti političnih krogov v polpretekli dobi. Politika se je v nedavni preteklosti polastila raznih gospodarskih vprašanj in odločala o njih ne z vidika gospodarskih interesov, temveč skoro izključno s stališča strankarstva. Klasičen zgled nam nudi v tem oziru ravno historijat takozvane trošarine proste žganjekuhe, ki posega globoko v interese trgovine z žganimi pijačami. Vprašanje proste žganjekuhe je bilo pri nas pred par leti zadovoljivo urejeno. Naši kmetje so imeli pravico, da so si brez plačila trošarine skuhalo toliko žganja, kolikor so ga rabili za sebe in po številu družinskih članov tudi za svojo družino. Ta zadovoljiv položaj pa se je izpremenil po zaslugi politike, ne oziraje se na svarilne glasove, ki so dohajali odločujočim faktorjem iz trgovskih krogov. Po novih predpisih, ki so stopili že pred par leti v veljavo, sme kmetovalec iz lastnih pridelkov in pod gotovimi pogoji tudi iz kupljenih pridelkov neomejeno kuhati žganje brez plačila trošarine. Trošarina na tako žganje se pobira šele, ko kmet to žganje proda trgovcu za trgovski promet ali neposredno porabniku. Ker ni pri prosti žganjekuhi kontrolnih določil, koliko se tako izkuhanega žganja povzije za namene, ki utemeljujejo dolžnost plačila trošarine, so tihotapstvu s takim žganjem na široko odprta vrata na škodo reelnetrговine z žganjem.

Priznavamo, da so svoječasnno pri nas pečati na kotlih za žganjekuho povzročali prizadetim velike sitnosti, res pa je, da je bil ta način kontrole, objektivno vzeto, za trgovino bolj pravičen in tudi uspešnejši. Sicer se je ob razširjenju proste žganjekuhe vodstvo registra res nekoliko poostriilo, toda ta poostritev je trajala samo nekaj časa, nakar so se registri opustili vsaj za kraje, ki imajo izpod 2000 prebivalcev. Razlogi za opustitev registrov so sicer uvaževanja vredni, toda s tem se je trošarinska oblast na škodo trgovine odrekla skoro edinemu kontrolnemu sredstvu.

Posebno letos, ko je vse kot še nikdar obrodilo, se poslužuje podeželsko prebivalstvo ugodnosti proste žganjekuhe in pa odpravljenih registrov v taki meri, da je reelna trgovina z žganjem, ki je bila sedaj že težko obremenjena z dajatvami za državo, oblast in občino.

popolnoma zamrla. Če tudi bi se trošarine prosto izkuhanega žganja potrošilo za domačo potrebo, je vendar s tem oškodovan promet trgovine, ki nosi vsa davčna bremena. Naravnost katastrofalno pa vpliva prodaja nezatrošarinjenega žganja malim prodajalcem in direktnim konsumentom na deželi, ki nakupujejo velike množine žganja tihotapskim potom.

Je li vse to v interesu in logičnem skladu z enakopravnostjo vsega prebivalstva in s skrbjo za splošni dobrobit in napredek, je veliko vprašanje. Finančna uprava stremi za tem, da državne dohodke po možnosti dvigne in uravnovesi državno gospodarstvo, na katero se stavljajo vedno večje naloge. Pri tem stremljenju je nerazumljivo, da pušča iz vidika ogromne zneske, za katere je prikrajšana s tem, da prihajajo v promet in konsum brez nakladnega plačila trošarine vedno večje množine trošarine prosto izkuhanega sadja.

Položaj trgovine z žganimi pijačami, ki zaposluje veliko nameščencev in daje eksistenco številnim družinam, se od dne do dne ostri, prosta žganjekuha pa, ki je privilegij kmetskega stanu, pa temu stanu ne donaša pravega blagoslova, ker pospešuje žganjepitje v širših krogih našega prebivalstva.

Gotovo je, da mora poljedelec za vzdrževanje svojega posestva spraviti svoje pridelke v denar. Ako ne dobi odjemalca za svoje pridelke, mora skrbeti, da jih vsaj na kak drug način vnovči. Razume se, da tega načina ne išče daleč, temveč kolikor mogoče blizu. Kaj naj mu li preostaja nego da iz sadnega pridelka, ki ga vsled neorganizacije izkoriščenja ne more vnovčiti, napravi žganje, da se mu sadje brezplodno ne uniči. Toda to še ni vse. Ker si z domačo porabo tega pridelka ne bo mogel pomoči, ga izkuša prodati, ker mu manjka denarja. Oficijelno tega ne sme, ker bi ga sicer prijel davčni vijak, zato se pa poslužuje ugodnosti pod okriljem vseh priznanih in nekontroliranih svoboščin. In kaj raste iz tega? Tiha, sicer nedovoljena kupčija, katera se javno ne more drugače označiti, kot tihotapstvo.

Na tem polju imajo kmetijske organizacije lepo priliko, da pospešujejo zadružništvo ter kmetu vsestransko pomagajo potom lastnih agencij zainteresirati inozemstvo za odkup sadja itd. S tem bi pomagale kmetovalcu spraviti pridelke v denar, preprečile bi nedovoljeno trgovino ter preprečile oškodovanje interesov reelne trgovine. Kdo bi pa pri tem imel poleg kmeta največ koristi, ni težko uganiti, ker bi se v državne blagajne stekali iz trošarinskih in drugih pristojbin lepi denarji. Sedanja praksa bo popolnoma zatrla reelno trgovino, vrgla bo na cesto tisoče uslužbencev, povečala brezposelnost in zmanjšala dotok davčnih sredstev. Skrajni čas je, da se nevzdržnemu polo-

žaju trgovine z žganjem odpomore z uvedbo pravične in edino pravilne rešitve, da se omeji svoboda proste žganjkuhe in postavi vse kotle znova pod pečat ter uvede strogo kontrolo nad tem, koliko se sme iz lastnih pridelkov izkuhati žganja za domačo porabo.

Brezdvomno bi z predlaganim ukrepom odpadlo tudi vsako nadaljnje vodenje registra za točenje žganih pijač, ker bi bila kontrola že uradoma na izvoru temeljito izvedena.

Registri.

Ministrstvu financ, generalni direkciji poreza v Beogradu, je poslala Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani sledečo prošnjo:

Naslov je z odredbo dne 21. maja 1929, br. 49.090, na dolgotrajne prošnje in prizadevanja organizacij gostilničarstva vse kraljevine odredil, da se imajo voditi od strani točilcev pijač registri o nabavljenih in potrošenih količinah alkoholnih pijač samo v onih mestih (varošicima, varošima, trgovskima sselima i zaselcima), ki imajo več kot 2000 prebivalcev.

Ta odredba je bila s hvaležnostjo sprejeta že zaradi tega, ker je velikansko število točilnih obrti, kojih lastniki so slabo pismeni, drugim pa je bilo tudi vodenje te drobnarije v težkoče in velike nepravilike, kjer so se godile napake. To pomirjenje prizadetega obrtništva pa je bilo te dni nenadoma spremenjeno v velikansko razburjenje radi sledečega:

Finančna direkcija v Ljubljani, oddelek za trošarino, takse in finančno kontrolo je izdala vsem finančnim kontrolnim postajam odredbo z dne 17. septembra 1929, št. 7376/135 ex 1929 na podlagi naredbe ministrstva financ z dne 20. julija 1929, št. 44.560, s katero v točki 9. pod nadpisom *registri* opozarja, da je po novi naredbi ministrstva financ določeno vodenje registra ne le samo za žganje kakor do sedaj, marveč tudi za pivo in vino in da je pričetni s tem vodenjem najkasneje od 15. oktobra 1929 dalje.

Ta ukrep vsekakor zelo razburja gostilničarstvo v Sloveniji in se smatra kot velika šikana prizadete obrtne stroke, ker v podobnih slučajih v Sloveniji ni bilo nikdar takih ukrepov in predpisov. Voditi register o žganih pijačah v krajih, ki štejejo nad 2000 prebivalcev, kakor je to določala zgoraj citirana odredba ministrstva financ, generalna direkcija poreza z dne 21. maja, br. 49.090, naj bi končno že ostala v moči, proti temu pa, da bi se moralo voditi registre še za pivo in vino, pa prihajajo iz vse dežele najenergičnejši protesti naših udruženj. To voditi je skoro nemogoče, ker prvič ni za to nikakih tiskovin, ki so na razpolago samo za vodenje registra za žgane pijače, drugič je glede pi-

va in vina to velikanska nepotreba, ker ni mogoče dobiti niti kapljice teh pijač, da ne bi bila že pod tri- ali štirikratno kontrolo in slednjič bi tako ravnanje zahtevalo v vsakem obratu nameščenca, ki bi točenje natančno zasledoval, česar pa dandanašnje poslabšano stanje točilne obrti pod nikakimi pogoji ne dopušča.

Alkoholnih pijač se brez kontrole ne more dobavljati in je torej povsem izljučeno, da bi mogli gostilničarji državo na katerikoli način oškodovati.

Finančna kontrola je vselej točno obveščena, kdaj bo dobil eden ali drugi gostilničar pošiljatev pijače. Navadno je finančna kontrola obveščena prej, ko dobi gostilničar blago, zato je nemogoče kaj utajiti.

Vodenje registra je vsled tega popolnoma neumestno in brez vsakega pomena.

Ako pa dobi gostilničar alkoholne pijače brez svobodnice in drugih dokazil, se že kaznuje radi tihotapljenja. Tudi v tem slučaju nima vodenje registra nikaškega pomena.

Gostilničarstvo v državi je vendar eden najvažnejših faktorjev, ker pri nobenem drugem obrtu se ne okoristi država toliko, kakor s pobiranjem različnih davkov. Poleg tega se pa tudi pri nobenem obrtu ne nalaga toliko opravkov, kot ravno pri gostilničarstvu, pa bodisi finančno ali fizično.

Ako se že muči gostilničarsko obrt z vsakovrstnimi visoki davki in taksami, naj se ga vsaj fizično ne preobremenjuje. Pri gostilničarski obrti je skoro nemogoče pravilno voditi te registre in bi bilo vsled tega vedno v kaznih in s tem še bolj uničevano.

Zaradi tega nujno prosimo ministrstvo financ, oziroma generalno direkcijo poreza, da to prenapeto odredbo ljubljanske finančne direkcije nemudoma prekliče in ukine, ter odredi, da za pivo in vino ni voditi nikakega registra, ker vodenje registra, nepravilike, nevarnost kaznovanja za netočna vpisavanja in druge razburljive šikane, ki bi iz tega nastale, daleko presegajo brezpomembno važnost, ki je s takim opravkom za manj izobraženega človeka po deželi le v velikanske nepravilike, a brez vsakršne koristi za državo.

MISLITE ŽE SEDAJ

na bližnjo zimo in nabavite si že sedaj dobro peč!

ZEPHIR PEČ

Z 10 greje eno peč 24
kg drv ur

Na zahtevo brezplačen popis.

ZEPHIR TVORNIČA PEČI D. D.
SUBOTICA

Zastopstva v vseh večjih mestih.

Razno.

Vprašanje obrtnega zakona.

Kar se tiče obrtnega zakona, katerega pričakujemo z nestrpnostjo željo za ureitev obrtnih odnosov tudi v gostilničarski obrti, se je izdalo iz trgovinskega ministrstva opozorilo, da ne gre računati tako hitro z rešitvijo vsega tega materiala. Treba je najprvo spraviti v formalno zakonsko obliko zaključke komisije, ki je delala na tem zakonu. Nato je treba dobiti načelna navodila, kako naj se rešijo gotova vprašanja. Merodajni krogi trgovinskega ministrstva poudarjajo, da bi bilo najbolje, da bi se dala obrti popolna svoboda in podčrtavajo, da bi bilo treba zaščititi le javne interese, sicer pa ne omejevat svobode. Ugotavlja se, da smo vsled pretirane omejitve različnih koncesijskih sistemov prišli v hujše stanje, kot je bilo v srednjem veku. Vsa ta različna vprašanja, kolikor je treba zaščititi javne interese, princip svobode, princip koncesij, vprašanje meje med obrtjo in industrijo — vsa ta vprašanja rabijo načelne odločitve in

Centralna vinarna d. d.

V LJUBLJANI - Sp. Šiška, Frankopanska ul. 11

Telefon 2573.

Telefon 2573.

opozarja cenj. občinstvo na svoja **zajamčeno pristna prvovrstna domača, štajerska in dolenska vina**. Na zalogi pa ima tudi **zajamčeno pristna dalmatinska vina lastne preše**.

„Centralna vinarna“ kupuje v Dalmaciji le grozdje in preša sama, druga vina pa kupuje le od vinogradnikov.

Pridite in poskusite!

Niste obvezani, da tudi naročite!

še le potem je mogoče računati, da bi bil osnutek obrtnega zakona predan vrhovnemu zakonodajnemu svetu v pretres.

Turizem.

Iz odseka za turizem (trgovinskega ministrstva) je izšlo poročilo, da bo zakon o dvigu našega turizma razpadel v cel niz zakonov. En zakon bo urejeval hotelsko industrijo, drugi se bo oziral na klimatska mesta, tretji na osvoboditev carine na predmete, ki se za hotelirsko industrijo rabijo v turistovskih krajih itd. Prvotno mnenje, da bi se vsa ta materija uzakonila že to jesen, je padlo. Računa se, da bo le nekaj te materije prišlo na dnevni red pred bodočo sezono. — Iz istega ministrstva se interesenti, ki imajo namen, posvetiti se hotelirski industriji, opozarjajo, da je ministrstvo odločilo, da se trenutno ne pošlje nikogar v hotelsko šolo v Draždane in na Dunaj, ker so bile prošnje prepozno vložene in so bile zaradi tehničnih in finančnih ovir iste odgodene za prihodnji konkurz. — Ministrstvo za trgovino in industrijo, odsek za turizem, je zbralo iz večine letovišč in kopališč podatke o posetu tujcev v naši državi. *Prvi podatki pričajo, da je bilo letos v naši državi več tujcev kot lani.*

.....
Ali radi pijete dobro kavo? Zahtevajte povsod izrecno samo **KOLINSKO CIKORIJO**, naš domači dodatek za kavo.
.....

O našem delavskem zavarovanju.

Pod tem naslovom je priobčil v Jugoslovenskem Lloydju z dne 6. t. m. glavni tajnik Zveze hrvatskih obrtnikov g. Ivan Čupak naslednji članek:

Gospod minister za socialno politiko in narodno zdravje je smatral za potrebno, da se proučijo prilike, ki so v zvezi z delavskim zavarovanjem. V teku 9 let smo imeli priliko dobro preizkusiti uredbo o ureditvi delavskega zavarovanja in se seznaniti z vsemi dobrimi in slabimi stranmi tega zavarovanja. Izkušnja je najboljši učitelj. Zaman se zamišljajo pri zeleni mizi tudi najbolj idealne stvari. Zastonj se trudimo, da samo z lepimi mislimi in še lepšimi besedami povečujemo neke nove ideje. Vse to je končno samo teorija in ko postanejo neke glasne ideje, uniformirane v teorijah, delo, vidi se, kako se one v praksi jedva držijo ali pa niso vobče vzdržljive.

Zdi se nam, da se nekaj podobnega dogaja tudi z delavskim zavarovanjem v naši državi. Gospod minister pravi v svoji okrožnici št. 55.100 z dne 8. junija: Nekateri gospodarske in delavske organizacije in zbornice... so napravile

razne pripombe tudi glede zakona o zavarovanju delavcev in so zahtevale, da se izvedejo izpremembe in dopolnitve... Da bi se to moglo izvršiti, pošilja gosp. minister to svojo okrožnico vsem delavskim in gospodarskim zbornicam in organizacijam, da mu stavijo v te svrhe svoje obrazložene predloge.

Ta okrožnica je vznemirila nekoliko delavske zbornice in organizacije, pa so bile radi tega prirejene ankete in zbori, o katerih smo zaznali potom tiska, da izpremembo delavske zakonodaje zahtevajo samo *gospodarske organizacije* in da delavske zbornice in organizacije odbijajo vsako revizionistično akcijo.

Noben razumen in objektiven človek ne bo in ne more reči, da je sistem delavskega zavarovanja pri nas dovršen, ko mi starejši dobro znamo, da to in tako zavarovanje faktično ni dobro, da ne odgovarja svrhi, niti da ni praktično, in to zato, ker se je ustvarilo tako samo teoretično, iz neke politične potrebe. Znano je, da so se okoli 90. leta sestali v Pešti madžarski bojari in da so pod pritiskom delavskih organiziranih mas »blagohotno« dopustili, da se v parlamentu odobri zakon o zavarovanju tovarniških in obrtniških delavcev. Ta zakon je veljal naravno za vse pokrajine tedanje krone Sv. Štefana. Ista gospodujoča stranka ni hotela tedaj niti slišati o tem, da bi se morali zavarovati tudi poljedelski delavci, ker bi bremena za tako zavarovanje padla na grofje in vse druge vrste plemstva. Toda, da se ohrani mir in da se da mestnim delavcem gotove koncesije, so jim dali končno zakon o zavarovanju delavcev za primer bolezni.

Ta zakon so sestavili pri zelenih mizah verni družabniki madžarske aristokracije. V inozemstvu so zbrali potreben material in so tako teoretično sestavili ta zakon. Na ugovore tedanje opozicije, a še manj na mnenje delodajalcev, se ni vzelo nikakih ozirov. Za kompenzacijo so poslodavci dobili koncesijo, da smejo pri delavskem zavarovanju biti zastopani pri izbihi delegatov, pri upravi in nadzornem svetu.

Danes se čuje to v resnici paradoksnost, ko delavci javno na svoji skupščini podčrtajo, da je to madžarsko socialno zakonodavstvo relativno dobro ter da ga je treba čuvati in striktno izvesti. Taka mnenja, da ostanemo samo intimni, se ne krijejo s pravimi stremljenji delavskega staleža. Toda tudi brez tega smo mi toliko elastični, da verujemo v ono ameriško ideologijo, da na tem svetu ni še nič dobrega, ker vse mora biti boljše. Nastala je tedaj druga politična potreba v naši državi, ko so parlamentarci zopet pod pritiskom delavskih mas izdali 14. maja 1922. zakon o zavarovanju delavcev.

Delavski sloji so dobili isti zakon, kojega so tudi madžarski bojari »blagohotno« dovolili, da ga odobri parlament.

Toda tudi s tem se ni uredilo vprašanje socialnih prilik. Tudi pri tej uredbi niso sodelovali naši poslodavci. Ta je v resnici nastala tako, kakor so jo tako rekoč diktirali tedanji delavski predstavniki, ki so to uredbo, kakor znano, sami sestavljali in jo napravili za zakonski predlog. V prvih začetkih našega državnega življenja so naši parlamentarci sprejeli to uredbo zopet iz politične potrebe.

Sedaj jo imamo in sedaj se prav čudno sliši, ko glavni zastopniki delavskih zbornic, kakor tudi onih centrale »Ujedinjenega delavskega sindikalnega saveza Jugoslavije« mislijo, da se je na to pozabilo. Ne ozirajo se prav nič na vse te historične dogodke, ki so dovedli delavsko zavarovanje do onega sistema, na katerem danes sloni. Oni so, kakor vidimo, celo zadovoljni s tem zavarovanjem, potemtakem so tudi soglasni s tem, da se gospodarji za delavsko zavarovanje zanimajo in to tudi tako daleč, da vodijo upravo in nadzor in da so od njih glasov odvisna tudi vprašanja, ki so tako odlične važnosti za njih zavarovanje. Toda dobro, recimo, da so to faktično neke koncesije, ki so dane gospodarjem. Delavci kažejo, kakor da bi želeli, da ostane tako. Oni celo želijo, da se ohranijo stare pravice, katere so jim dali madžarski aristokrati. Toda tega nočejo delodajalci! Nočejo tega iz enostavnega razloga, ker hočejo skrbeti za svoje sotrudnike.

Tako bi se morale približno izražati tudi delavske organizacije, da se dvignejo do onega od njih tako podčrtanega ideala, po katerem bi moral biti delavski stalež svet za se. Toda zakaj bi se naj tudi delodajalske organizacije ne brigale za svoj svet tedaj, ko gre za delavsko zavarovanje in zlasti še radi tega, ker nosijo toliko bremen in veksacij. Zakaj se delajo očitki delodajalcem in zakaj se tako napadajo njih zbornice in njih organizacije tudi v času, ko zahtevajo revizijo delavskega zavarovanja? Mislamo, da je to v najmanjši meri tudi njih pravica in da jim te pravice ne more vzeti nikdo, kdor ima le količkanje zmisla za socialno pravico, kajti končno zahteva tudi ta toliko podčrtani socialni pokret sedanje dobe in sedanjega duha imperativno, da se najde harmonija med posameznimi sloji, pri čemer bi tudi delavstvo našlo boljše predpogoje za svoje življenje.

Ako bi prišlo do tega, ne bi bilo treba, da se delavstvo v toliki meri trudi, da troši svoje sile na raznih neizdelanih idejah, ki se dvigajo teoretično tako, da tolčejo še danes po glavi pravico in prakso. Zato se mora popolnoma otvorjeno, jasno in iskreno reči, da naše drago, nezadostno in komplicirano delavsko zavarovanje ni dobro in še več, da je še daleč od tega, kar se v resnici imenuje socialno zavarovanje.

Trgovina in hotel v Krapinskih toplicah, nasproti kopališču, se oddaja takoj skupno ali vsako zase v najem. Stari, dobro uvedeni prostori. Moderna zgradba, v pritličju trgovski lokal z vso opravo, gostilna (restavracija), lokal in vrt brez oprave. V prvem nadstropju sobe za tujce. Na razpolago je tudi potrebno zemljišče. Pismene ponudbe na Franjo Jurkovič, Zagreb, Prilaz št. 6.

I. slovenska tovarna mineralnih voda, sodavice itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavico, pokalico, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v patentnih steklenicah: jagodovo, nektar, kri stalno citronado, jabolčni biser. Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje

Zaloga stekla, porcelana in svetilk

FR. KOLLMANN, Ljubljana

dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

Naravno vino

iz lastnih racijonelno obdelanih vinogradov po ceni Din 6.—, 7.— in 8.— dobavlja in se priporoča **CIGLAR in DRUG**, podjetje vinograda, STUBICA poleg Zagreba.

Demijone,

Ia. češko opletene balone dobavlja „Čehostaklo“,

Ljubljana, Komenskega ulica št. 20

Telefon 3140.

Telefon 3140.

Vinska trgovina in restavracija

Peter Stepic, Sp. Siška 6

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčenih naravnih dolenskih, štajerskih in dalmatinskih vin. Tel. 2171

Ivan Javornik

mesar, prekajevalec in izdelovalec vsakovrstnih mesnih izdelkov

Ljubljana, Domobranska c. 7

Telefon 3157

Telefon 3157

Stojnica: Solski drevored poleg Zmajevega mostu

Veletrgovina

Andrej Mejač v Komendi pri Kamniku

Veletrgovina

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih. priznana dobrih

VIN

katera se stavijo z lastno priliko na dom, ali razpošiljajo franko po železnici na postajo kupca!

OSREDNJA VINARSKA ZADRUGA

Telefon št. 2255.

ZA JUGOSLAVIJO V LJUBLJANI R. Z. Z O. Z.

Telefon št. 2255.

oddaja vino svojih članov - vinogradnikov po najugodnejših cenah.

Založna klet: Celovška 81 (v hiši je kavarna). Pisarna: Kongresni trg 2, v veži desno.

SREČKO POTNIK in drug

Telefon št. 2110

Ljubljana, Metelkova ul. 13

Rač. pošt. hran. 11.612

parna destilacija esenc, eternih proizvodov i. t. d.

nudi:

Sadne soke: malinovec, oranžni, limonov, bezgov, robidni sok, sadni grog, dodatek za čaj.
 Pasterizirani soki: brezalkoholni jabolčni mošt.
 Marmelade: marelična svetla, „Nektar“ melange iz jabolč in malin, jabolčna svetla, češpljeva.
 Esence: rum in jamajca rum esenc i. t. d.

Raznovrstno mineralno vodo

kakor:

Rogaški Tempel vrelec,
" Styria vrelec,
" Donati vrelec,
Radinski zdravilni vrelec,
Giesshübelsko slatino,
Preblausko slatino;
Gleichenberški Emin vrelec,
" Konstantin vrelec,
Karlovovarski mlinski vrelec,
Nieder Selters,
Frank ložetovo grenko vodo,
Hunyadi lanos grenko vodo,
Gubersko srebrenico

orogorča

A. Šarabon, Ljubljana.

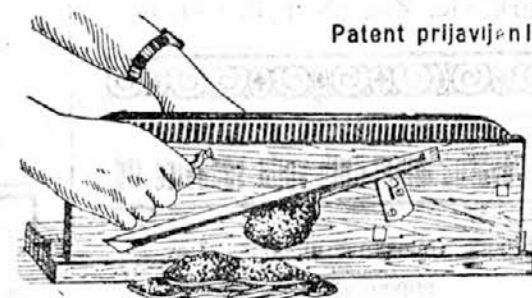
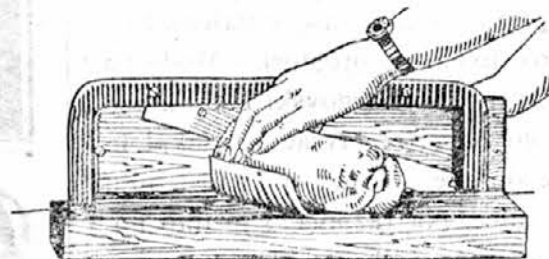
raletrgovina, poceniškega blaga in dnevni zalogi
tomačih in inozemskih mineralnih voda.

Ceniki na razpolago!

I zalogi v tudi najboljši francoski valerte z
iščanje vina po zelo nizki ceni.

„Ideal“ aparat za rezanje salam.

„IDEAL“-aparat je enostaven, lepe oblike, kovinski deli ponikljani, nož iz najboljšega jekla in reže najdebelejše salame čudovito precizno ter se rezanje debeline salamnih rezin od 1–4 mm poljubno regulira. Z „IDEAL“-aparatom se nareže v istem času najmanj dvakrat toliko kot z avtomatičnim strojem, ki stane do 50 krat več kot „IDEAL“-aparat. „IDEAL“ se uporablja z največjo lahkoto brez vsakega predznanja. „IDEAL“ je neobhodno potreben v vsaki delikatesni, gostilniški in mesarski obrti.

Patent prijavljen

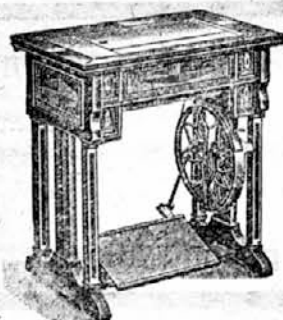
Zastopnik Oskar Raunacher,
Ljubljana, Poljanska cesta 13/II.

Kupujte le pri trdkah, ki
inserirajo v našem glasilu!

Bolaffio & sinova

Ljubljana VII

trgovina z vinom in žganjem

Najboljši v materialu
in konstrukciji so:

šivalni stroji in kolesa
znamke „Gritzner“ in
„Adler“ za dom obrti
in industrijo. — Ple-
tilni „Dubied“, pisalni
„Urania“, le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na obroke:

Poduk vezenja brezplačno!

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA

Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNE
GA NAMIZJA ZA GOSTIL-
NE. HOTELE IN KAVARNE

ZAMAŠKE

vseh vrst

odda ja

Ljubljanska industrija
probovov zamaskov

JELAČIN & KOMP.

LJUBLJANA.

Rogaško in Radensko Slatino, delikatese in veliko izbiro pražene kave nudi

Sv. Petra cesta šte. 43

T. MENCINGER, LJUBLJANA,

Komenskega ulica šte. 24

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

(Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

**marčno, dvojno marčno in izvozno
pivo v sodčkih in steklenicah.**

Dobro se tudi tropine in sladne cime, ki so kot krma za živino zelo priporočljive.

Vsakovrstna izborna pristna vina na debelo

se dobe po najnižjih cenah v veletrgovini z vinom

Milan Pazič, Ljubljana, Poljanska cesta št. 17

„VEHA“

Ljubljana, Gosposvetska cesta 8

Telefon 27-56

Tovarna lesenih in plutovinastih zamaškov, krogelj in pip. Hladilne omare za led in avtomatične brez ledu.

Kranjske klobase in druge mesne izdelke

razpošilja od 5 kg naprej

K. JARC

Ljubljana, Hradeckega vas št. 35
trgovina: Dunajska cesta št. 7

**Pristopajte k
„Samopomoči“!**

I. slovenska tovarna mineralnih voda so- davnice itd.

Ljubljana, Slomškova ulica št. 27

priporoča:

sodavnico in pokalico,
naravni malinov in
citronov sok, nadalje
sadne pijače v patentnih
steklenicah: jagodovec
nektar, kristalno ci-
tronado in jabolčni
biser.

Gostilničarji, podpirajte
lastno podjetje!

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Glavna zaloga rudninske vode

In veletrgovina špecerlijskega blaga

== IVAN JELAČIN, LJUBLJANA ==

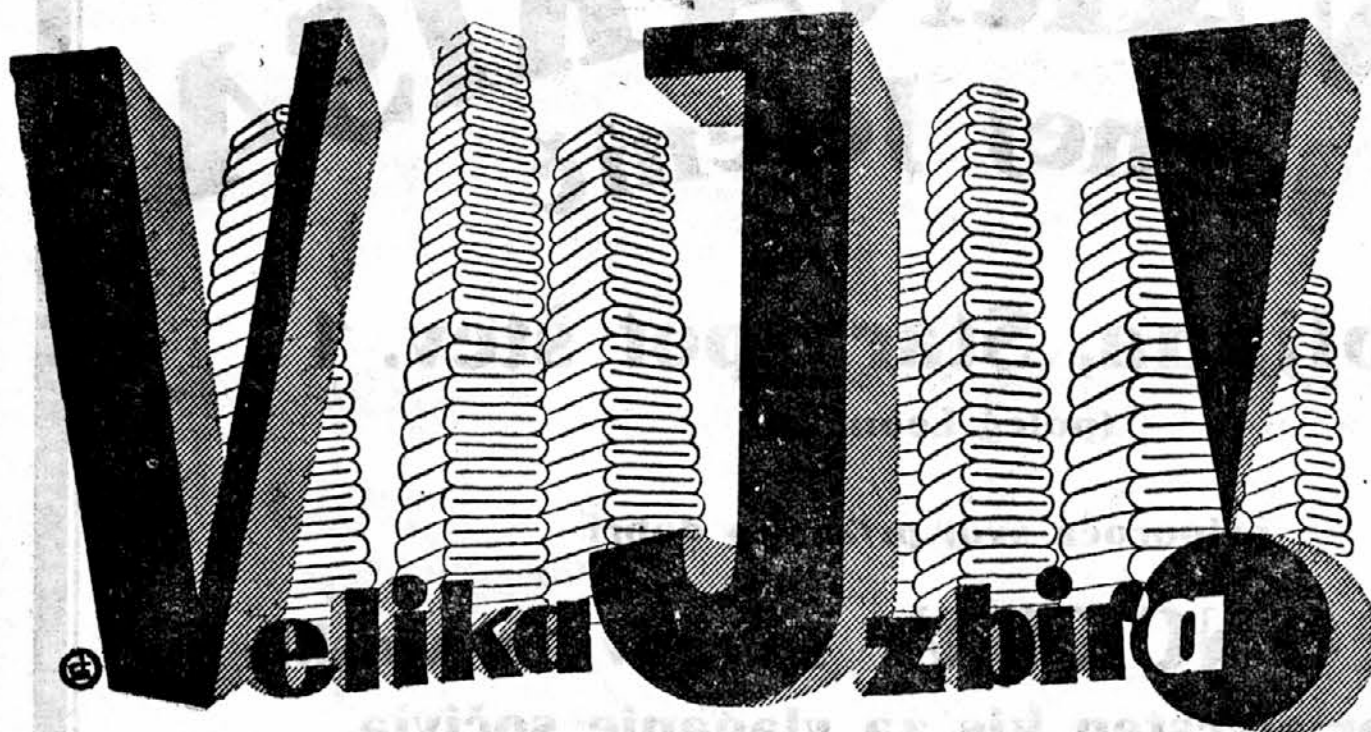
nudi po najugodnejših cenah:

Rogaški Tempel vreleo, Styria in Donat vreleo, Radenski zdravilni vreleo
in razne druge domače in inozemske rudninske zdravilne vode.

Zahtevajte cenik!

Ustanovljeno 1888.

Točna postrežba!

različnega platna in šifonov iz domačih tovarn, kakor tudi svetovno
znane znamke „Schroll“

A. & E. SKABERNE - LJUBLJANA

MESTNI TRG št. 10

Ugodne cene!

Na željo vzorci!

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo; vse solidna in trpežna izdelava. — Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo, Kolesijska ulica št. 18.

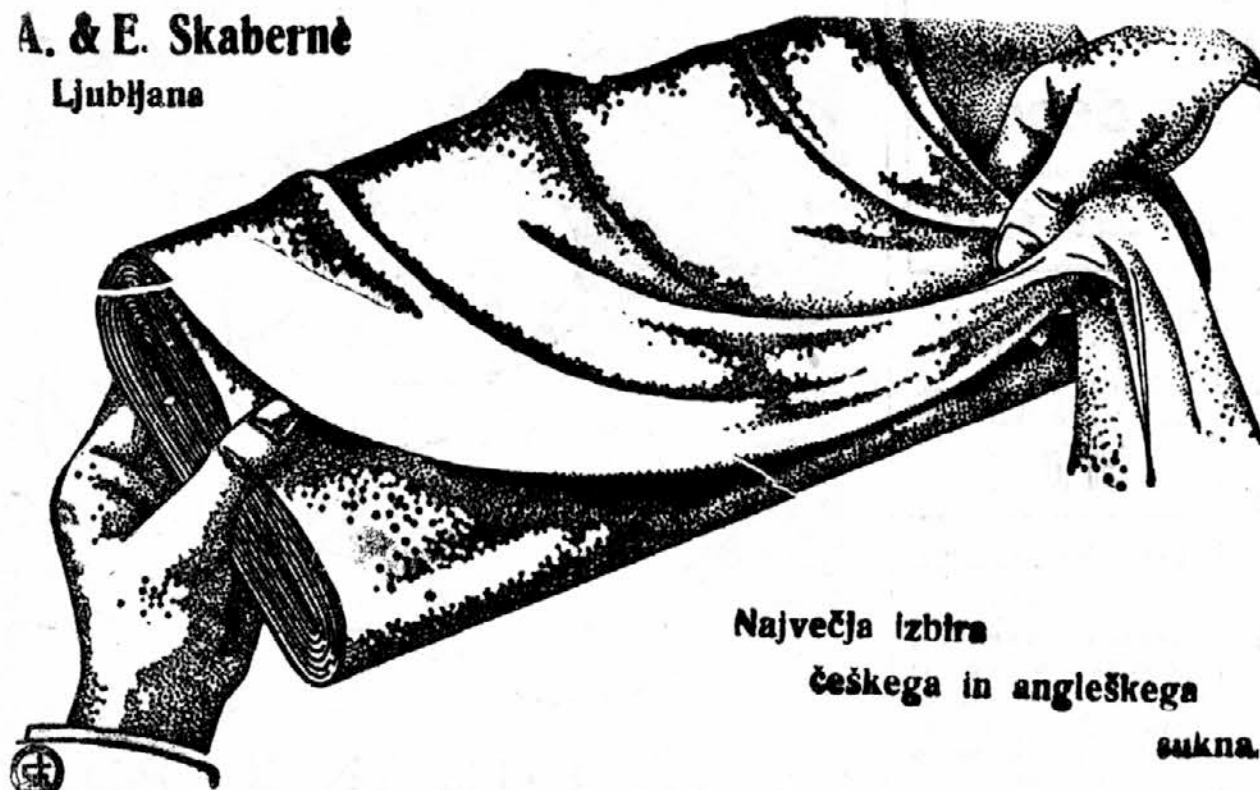
Jedilno orodje

navadno in alpaca, voščeno platno za na mize, šifone, klote, čipke, vezeno, tapetniške žnore, nogavice za dame in gospode se kupi najugodneje le pri:

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prašarnovega spomenika ob vodi.

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Največja izbira
češkega in angleškega
sukna.

GARJE
srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pri
TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

Posredovalnica za službe
gostilničarske zadrage v Ljubljani
Gospodarska cesta št. 16
posreduje brezplačno
za vse službe ládoóóó
: v gostilničarskem obrtu :
Gospodarji iz Ljubljane plačajo 1 Din,
z dežele 4 Din.
Tovariši gostilničarji! Poslu-
žite se te ugodne prilike.

Poceni in
najboljše!

Likerji:

pelinkovec
chartreuse
vanille
rum
konjak

slivovka
brinjevec
grenčica „Zlatorog“
grenčica „Fernet“
vino vermouth

TVORNICI KONJAKA IN LIKERJEV
VELEŽGANJARNA

VIKTOR MEDEN

LJUBLJANA, Celovška c. 10 — Telefon 2071

TOVARNA KISA

Jernej Jelenič

Ljubljana, Stara pot št. 1
(poleg Leonišča)

priporoča svoj priznani dobri

»MAJARONČKOV« špiritov in vinski kis
ter prvovrsten kis za vlaganje sočivja.

Ustanovljena leta 1886.

Telefon št. 2578.